

Lovforslag nr. L 175. Fremsat den 26. februar 2004 af justitsministeren (Lene Espersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om euforiserende stoffer og straffuldbyrdsloven

(Skærpet indsats mod narko mv.)

§ 1

I lov om euforiserende stoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 391 af 21. juli 1969, som ændret ved lov nr. 296 af 9. juni 1971, lov nr. 160 af 28. april 1982 og lov nr. 1054 af 11. december 1996, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 1, 1. pkt., udgår », hæfte«.
2. I § 3, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:
»Advarsel kan i almindelighed ikke meddeles.«
3. § 3, stk. 2, affattes således:
»Stk. 2. Ved straffens udmåling skal det betragtes som en betydeligt skærpende omstændighed, at der er tale om
 - a) gentagne tilfælde af salg af et særlig farligt eller skadeligt stof, eller
 - b) salg eller vederlagsfri overdragelse med henblik på senere salg af de i §§ 1 og 2 omhandlede stoffer på restaurationer, herunder diskoteker, eller ved koncerter eller musikfestivaler. Tilsvarende gælder ved andre arrangementer, hvor det typisk er hovedsageligt børn eller unge mennesker, der deltager.«
4. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.«

§ 2

I straffuldbyrdsloven, jf. lov nr. 432 af 31. maj 2000 om fuldbyrdelse af straf m.v., foretages følgende ændringer:

1. Efter § 60 indsættes:

»§ 60 a. Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan træffe bestemmelse om, at en indsat skal afgive urinprøve med henblik på at undersøge for eventuel indtagelse af euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning.

Stk. 2. § 60, stk. 4 og 5, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af urinprøvekontrol.«

2. I § 67 indsættes efter nr. 3:

»4) ved nægtelse af afgivelse af urinprøve efter § 60 a,

5) ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning,«

Nr. 4-6 bliver herefter nr. 6-8.

3. I § 68, stk. 2, indsættes efter nr. 2:

»3) nægtelse af afgivelse af urinprøve efter § 60 a,«

Nr. 3-6 bliver herefter nr. 4-7.

4. I § 82 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler, hvorved bestemmelsen i stk. 2 kan begrænses i forhold til prøveløsladte, der ikke skønnes at

have behov for bistand med hensyn til den pågældendes beskæftigelsesmæssige, sociale og personlige forhold med henblik på at forbedre den pågældendes muligheder for at leve en kriminalitetsfri tilværelse.«

5. I § 95 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler, hvorved bestemmelsen i stk. 2 kan begrænses i forhold til betinget dømte, der ikke skønnes at have behov for bistand med hensyn til den pågældendes beskæftigelsesmæssige, sociale og personlige forhold med henblik på at forbedre den pågældendes muligheder for at leve en kriminalitetsfri tilværelse.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2004.

§ 4

Lovens § 1 gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft helt eller delvis for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 2. Lovens § 2 gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft helt eller delvis for Færøerne med de ændringer, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Formålet med lovforslaget er for det første at skærpe retshåndhævelsen ved besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer. Hermed sendes der et stærkere signal om, at enhver besiddelse af og handel med euforiserende stoffer er ulovlig og har klare strafferetlige konsekvenser. Formålet er endvidere at skærpe straffen for salg i visse miljøer af ulovlige euforiserende stoffer med henblik på at sikre en bedre beskyttelse af unge, der færdes på diskoteker, restauranter og lignende.

Lovforslaget har endvidere til formål at styrke indsatsen mod indsmugling af, handel med og brug af narkotika og andre ulovlige stoffer i kriminalforsorgens institutioner.

Herudover indføres der med lovforslaget mulighed for at begrænse tilsynsmyndighedens pligt til at udarbejde handleplaner for betinget dømte og prøveløsladte, der er undergivet tilsyn.

1.2. Lovforslaget indebærer, at besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer i almindelighed mindst straffes med bøde.

Endvidere indebærer lovforslaget, at salg og besiddelse med henblik på salg af ulovlige euforiserende stoffer på restauranter, herunder diskoteker, eller ved koncerter eller musikfestivaler altid medfører fængselsstraf. Det samme gælder ved andre arrangementer, der er karakteriseret ved, at hovedparten af deltagerne typisk er børn og unge. Tilsvarende vil gælde vederlagsfri overdragelse af ulovlige euforiserende stoffer (uddeling af vareprøver) på de nævnte steder med henblik på senere salg.

Herudover indebærer lovforslaget, at det bliver muligt at foretage rutinemæssig urinprøvekontrol af indsatte i kriminalforsorgens institutioner med henblik på at undersøge for eventuelt misbrug af ulovlige euforiserende stoffer eller andre ulovlige stoffer.

Lovforslaget medfører desuden, at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte regler, hvorved pligten til at udarbejde handleplaner for betinget dømte og prø-

veløsladte kan begrænses, hvis den pågældende er socialt velfungerende.

Det foreslås endelig at indføre hjemmel til at straffe juridiske personer for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer for at øge lovgivningens effektivitet.

2. Skærpede sanktioner for besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer mv.

2.1. Gældende ret

2.1.1. Efter lov om euforiserende stoffer straffes ind- og udførsel, salg, køb, udlevering, modtagelse, fremstilling, forarbejdning samt besiddelse af de farlige stoffer, som indenrigs- og sundhedsministeren ved bekendtgørelse bestemmer skal være omfattet af loven, med bøde eller fængsel indtil 2 år, jf. lovbekendtgørelse nr. 391 af 21. juli 1969 med senere ændringer. Den gældende oversigt over euforiserende stoffer, der er omfattet af loven, fremgår af bekendtgørelse nr. 698 af 31. august 1993 med senere ændringer.

Efter straffelovens § 191 straffes den, som i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer til et større antal personer eller mod betydeligt vederlag eller under andre særligt skærpende omstændigheder overdrager euforiserende stoffer, med fængsel indtil 6 år. Angår overdragelsen en betydelig mængde særlig farligt eller skadeligt stof, eller har overdragelsen af et sådant stof i øvrigt haft en særlig farlig karakter, kan straffen stige til fængsel i 10 år.

2.1.2. Den gældende lov om euforiserende stoffer bygger på en betænkning fra 1953 om misbrug af euforiserende stoffer afgivet af et udvalg nedsat af Indenrigsministeriet (Bet. nr. 81/1953). Det fremgår af betænkningens side 56, at der ikke efter den dagældende lovgivning gjaldt et forbud mod køb eller besiddelse af euforiserende stoffer. Det blev under udvalgsarbejdet påpeget, at et besiddelsesforbud ville være af betydning for politiets arbejde med bekæmpelsen af det ulovlige salg af euforiserende stoffer, idet en sådan regel ville give politiet mulighed for at gribe ind over for personer, der må formodes at handle med euforiserende stoffer, uden at der dog i det enkel-

te tilfælde kan tilvejebringes tilstrækkeligt bevis herfor. Udvalget foreslog blandt andet på den baggrund et besiddelsesforbud.

På baggrund af betænkningen blev i 1954 fremsat et forslag til lov om euforiserende stoffer. I bemærkningerne til lovforslaget er det anført, at et besiddelsesforbud vil give mulighed for, om det ønskes, at skride ind med passende reaktioner over for eufomane, der henter deres forsyninger på den sorte børs. Lovforslaget blev vedtaget som lov nr. 169 af 24. maj 1955. Der henvises til Folketingstidende 1954-55, Tillæg A, sp. 641.

2.1.3. Straffelovens § 191 blev indsat ved lov nr. 276 af 18. juni 1969. I forbindelse med forslaget til straffelovens § 191 blev det fremhævet, at man med lovændringen ikke tilsigtede nogen skærpeelse af strafforfølgningen over for personer, der var omfattet af lov om euforiserende stoffer, jf. FT 1968-69, Tillæg A, sp. 2848.

Under behandlingen af lovforslaget havde Folketingets Retsudvalg lejlighed til at gøre sig bekendt med et udkast til et cirkulære fra Rigsadvokaten, hvor der var fastsat nærmere retningslinjer for den tiltalepraksis, der skulle følges for at sikre, at denne forudsætning blev opfyldt, jf. FT 1968-69, Tillæg B, sp. 2643.

Rigsadvokaten udsendte efter vedtagelsen af straffelovens § 191 cirkulære nr. 144 af 15. juli 1969 om forfølgningen af sager vedrørende overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer. Cirkulæret blev efterfølgende uddybet ved Rigsadvokatens cirkulæreskrivelse nr. 43/71 af 16. august 1971. Det fremgår heraf, at såfremt politiet konstaterer forbrug af euforiserende stoffer, bør det dermed forbundne strafansvar for besiddelse til eget forbrug i førstegangstilfælde normalt afgøres med, at der meddeles den pågældende en advarsel. Advarsel vil også kunne meddeles i gentagelsestilfælde, men i grovere gentagelsestilfælde og i tilfælde af gentagen besiddelse af andre euforiserende stoffer end hash bør der efter cirkulæret søges pålagt bødestraf.

I Rigsadvokatens cirkulære nr. 144 af 15. juli 1969 er udgangspunktet i sager om salg og besiddelse med henblik på salg, at udbredelse af euforiserende stoffer

– bortset fra cannabisgruppen – som altovervejende hovedregel medfører frihedsstraf.

Det følger af cirkulæreskrivelsen, at sager, der angår lejlighedsvis overladelse af hash uden vederlag, vil kunne afgøres med advarsel eller bøde. Der nedlægges også påstand om bøde, når overtrædelsen består i lejlighedsvis fordeling af mindre kvanta hash blandt kammerater mod vederlag i form af en andel af det indkøbte stof til eget forbrug eller et ringe kontant vederlag. Det samme er tilfældet, når der foreligger salg af en beskedent mængde hash, og forholdet må anses som et enkelt eller enkelte isolerede tilfælde af udbredelse.

For så vidt angår andre euforiserende stoffer end hash bør salg af disse stoffer efter cirkulæreskrivelsen som altovervejende hovedregel søges sanktioneret med fængselsstraf. Bøde vil i disse tilfælde alene kunne komme på tale, når mængden er ganske ubetydelig, eller overladelsen har en lejlighedspræget karakter og er sket uden vederlag.

Ifølge Rigsadvokatens Vejledning om bødetakster i politisager fra juni 1991 anvendes advarsel ved besiddelse af ulovligt euforiserende stof til eget forbrug ikke, hvis der inden for de sidste 2 år er givet en advarsel, hvis der inden for de sidste 3 år er idømt eller vedtaget en bøde, eller hvis der inden for de sidste 5 år er idømt højere straf end bøde for overtrædelse af narkotikalovgivning.

2.1.4. Det beror på en konkret vurdering, om de euforiserende stoffer, som en person findes i besiddelse af, er bestemt til eget forbrug. I praksis spiller mængden af euforiserende stoffer dog en stor rolle ved denne vurdering, idet større kvanta almindeligvis ikke kan anses for bestemt til eget forbrug.

I Rigsadvokatens Vejledning om bødetakster i politisager er fastsat nedenstående retningslinjer for, hvornår en række euforiserende stoffer almindeligvis kan betragtes som bestemt til eget forbrug således, at der kan anvendes advarsel ved besiddelse i førstegangstilfælde.

Efter disse retningslinjer anses mængder indtil det angivne som udgangspunkt som bestemt til eget forbrug, medmindre andre oplysninger peger på det modsatte:

10,0 gram hash	1,0 gram råopium	10 stk. lægemiddeltabletter
50,0 gram marihuana	0,5 gram amfetamin	5 stk. morfinpiller
100,0 gram hampeplanter	1,0 gram cannabiol/hasholie	
0,2 gram heroin/kokain/morfinbase		

Ecstasy er ikke medtaget i oversigten, men det antages i praksis, at 1-2 stk. ecstasypiller som udgangspunkt må betragtes som bestemt til eget forbrug.

2.1.5. Efter straffelovens § 75, stk. 2, kan der ske konfiskation af de ulovlige euforiserende stoffer, som en person findes i besiddelse af. Det fremgår af Rigsadvokatens cirkulæreskrivelse af 1969, at hvis nogen findes i ulovlig besiddelse af euforiserende stoffer, søges beholdningen beslaglagt og konfiskeret.

2.1.6. Ved lov nr. 1054 af 11. december 1996 blev straffebestemmelsen i § 3 i lov om euforiserende stoffer ændret med henblik på at skærpe straffen for gentagne tilfælde af salg af særligt farlige eller skadelige stoffer. Efter § 3, stk. 2, i lov om euforiserende stoffer skal det ved straffens udmåling betragtes som en betydeligt skærpene omstændighed, at der er tale om gentagne tilfælde af salg af et særligt farligt eller skadeligt stof. Ved salg forstås både gennemførte salg og besiddelse med henblik på salg.

Bestemmelsen medfører en generel og meget betydelig straffeskærpelse for gentagen handel med små mængder hårde stoffer. Såvel gentagelse, dvs. tilfælde, hvor den tiltalte tidligere er dømt for handel med hårde stoffer, som sammenstød, dvs. tilfælde, hvor der foreligger flere forhold til samtidig pådømmelse, medfører en skærpelse af straffen.

Af bemærkningerne til lovændringen fremgår det således, at det forudsattes, at 1. gangstilfælde, der omfatter 5-10 handler, som udgangspunkt vil udløse en straf på 30-60 dages fængsel mod 10-14 dage før straffeskærpelsen. Mere end 10 handler bør som udgangspunkt udløse en straf på 3 måneders fængsel mod 10-14 dages hæfte før straffeskærpelsen. Det forudsattes endvidere, at straffen i 2. gangstilfælde ved blot 3 handler som udgangspunkt skal være 3 måneders fængsel. Er der tale om mere end 3 handler, fastsættes en forholdsmæssigt strengere straf. Før straffeskærpelsen var straffen i 2. gangstilfælde 10-30 dages hæfte eller fængsel. Hvis den pågældende har to eller flere tidligere domme for narkotikahandel bag sig, bør straffen ved ny narkotikakriminalitet fastsættes til mere end 3 måneders fængsel. Hvor meget mere end 3 måneders fængsel, der kommer på tale, vil bl.a. afhænge af, hvor mange handler den aktuelle sag omhandler.

Det fremgår endvidere af lovbemærkningerne, at det er hensigten med straffeskærpelsen, at politiet skal kunne gribe ind med det samme, når der konstateres handel med selv små mængder hårde stoffer. Straffeskærpelsen forudsattes at indebære, at straffen i gentagelsestilfælde (ved anden eller tredje dom) fastsættes til 3-6 måneders fængsel selv ved få handler. Der

henvises til Folketingstidende 1996-1997, Tillæg A, side 1009.

2.1.7. Hvis indsatte i kriminalforsorgens institutioner findes i besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer, tager institutionen stilling til, om der skal indgives politianmeldelse. Uanset om der indgives politianmeldelse eller ej, kan der ikendes disciplinærstraf, hvis overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden eller sikkerhed i institutionen, jf. § 67, nr. 4, i straffuldbydelsesloven, jf. lov nr. 432 af 31. maj 2000.

Hvis der indgives politianmeldelse, skal institutionen orientere politiet, såfremt den indsatte er ikendt disciplinærstraf for det anmeldte forhold, således at dette kan tages i betragtning ved en eventuel strafudmåling, jf. vejledning nr. 70 af 5. juli 2002, pkt. 11.

2.1.8. Efter straffelovens § 25 kan en juridisk person straffes med bøde, når det er bestemt ved eller i medfør af lov.

Lov om euforiserende stoffer indeholder ikke en sådan hjemmel, og derfor kan alene fysiske personer straffes for overtrædelse af loven.

2.2. Politimesterforeningens ecstasy-rapport

I november 1997 nedsatte Foreningen af Politimestre i Danmark en arbejdsgruppe vedrørende politiets indsats på beværterområdet. Arbejdsgruppen fik særligt til opgave at vurdere og fremkomme med ideer til fremtidige initiativer vedrørende udskænkning af alkohol til unge mennesker.

Justitsministeriet anmodede i juni 1998 arbejdsgruppen om tillige at inddrage spørgsmålet om handel med og misbrug af narkotika i restaurationsmiljøet i sine overvejelser. Endvidere anmodede Justitsministeriet om, at det i den forbindelse blev belyst, om der i de seneste år kunne konstateres en udvikling i antallet og karakteren af overtrædelser af narkotikalovgivningen i restaurationsmiljøet.

I eftersommeren 2000 blev arbejdsgruppen af Foreningen af Politimestre i Danmark og Justitsministeriet anmodet om at belyse problemerne omkring ecstasy og fremsætte forslag til en forbedret indsats på området set fra politiets side.

Arbejdsgruppen afleverede i maj 2002 sin rapport »Ecstasy«. I rapporten anføres det blandt andet, at forbrug af ecstasy mv. navnlig forekommer i fest- og musikmiljøer, f.eks. diskoteker, teknokoncerter og festivaler.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at Rigsadvokatens cirkulære fra 1969, hvorefter sager om besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer til eget forbrug afgøres med en advarsel, har den uheldige konsekvens, at

børn og unge – og formentlig også forældre og personale i behandlersystemet – i et vist omfang opfatter anvendelsen af advarsel således, at besiddelse af visse euforiserende stoffer ikke er strafbar.

Arbejdsgruppen anbefaler på den baggrund, at besiddelse af og handel med ecstasy, amfetamin og lignende stoffer straffes med bøde uden mulighed for advarsel.

På tilsvarende måde finder arbejdsgruppen, at en præcisering af det strafbare i handlen med euforiserende stoffer i bl.a. festmiljøerne ved at fastsætte bødestraf som minimum kan være et væsentligt og nyt signal over for forældre og de børn og unge, som er på vej ind i misbrug af ecstasy mv. Arbejdsgruppen anbefaler på den baggrund, at besiddelse af og handel med alle typer euforiserende stoffer i festmiljøerne, og især hvor ganske unge færdes, straffes med bøde uden mulighed for advarsel.

2.3. Justitsministeriets overvejelser

2.3.1. I oktober 2003 fremlagde regeringen handlingsplanen »Kampen mod Narko«, der er udarbejdet i samarbejde mellem Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, Socialministeriet, Finansministeriet, Kulturministeriet og Undervisningsministeriet. Planen indeholder en lang række af initiativer om blandt andet forebyggelse, behandling og retshåndhævelse som led i bekæmpelsen af narkomisbrug.

I handlingsplanen anføres blandt andet, at der efter regeringens opfattelse i forhold til ikke mindst unge, lejlighedsvis narkotikabrugere i restaurations- og festmiljøet er behov for at sende et klart signal om, at enhver besiddelse af og handel med euforiserende stoffer er ulovlig og har klare strafferetlige konsekvenser.

Som det fremgår ovenfor, jf. pkt. 2.1, medfører besiddelse af små mængder euforiserende stoffer til eget forbrug i førstegangstilfælde efter årelang praksis en advarsel. Udviklingen har vist, at denne praksis ikke har været tilstrækkelig til at dæmpe op for misbruget af ulovlige euforiserende stoffer. Undersøgelser viser for eksempel, at unge i Danmark misbruger hash i større omfang end unge i de fleste andre lande. Dette må anses for bekymrende, og det er uacceptabelt, at unge kan købe og besidde hash og andre ulovlige euforiserende stoffer med en forventning om, at myndighederne ikke skrider ind med en mærkbar reaktion.

Det er derfor efter regeringens opfattelse nødvendigt at sende et klarere signal om, at misbrug af ulovlige euforiserende stoffer fra starten følges op med en strafferetlig reaktion, der afspejler samfundets afstandtagen fra denne adfærd. Dette gælder misbrug af

ecstasy og amfetamin mv., som foreslået af Politimesterforeningen. Men samme synspunkter gør sig i vidt omfang gældende for så vidt angår misbrug af andre ulovlige euforiserende stoffer som f.eks. hash. Af hensyn til den almindelige retsfølelse må det anses for nødvendigt, at der skrives ind på en mere markant måde end hidtil.

Tildeling af en advarsel for besiddelse mv. af ulovlige euforiserende stoffer kan generelt ikke anses for at være et tilstrækkeligt klart signal til især de unge om, at forholdet er strafbart. Der er behov for en konsekvent og skærpet retshåndhævelse med henblik på at øge den almindelige respekt for lovgivningen. Samtidig vil en mere mærkbar sanktion kunne medvirke til at hindre navnlig unge i at komme ind i et misbrug af ulovlige euforiserende stoffer.

Det foreslås derfor, at den hidtil fulgte faste praksis ved besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer til eget forbrug ændres, sådan at det som udgangspunkt udløser mindst en bødestraf at besidde ulovlige euforiserende stoffer.

Advarsel, herunder advarsel tildelt af retten i medfør af retsplejelovens § 937, vil efter forslaget alene kunne meddeles i særlige tilfælde, hvor det på baggrund af en konkret vurdering er mest formålstjenligt at anvende denne sanktion. Advarsel vil i sådanne undtagelsestilfælde kunne gives i overensstemmelse med de hidtil gældende retningslinjer, jf. pkt. 2.1.3, dvs. som hovedregel kun i førstegangstilfælde, medmindre der er tale om besiddelse af hash.

En sådan undtagelsesvis anvendelse af advarsel for besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer til eget forbrug vil blandt andet kunne komme på tale, såfremt hensynet til en effektiv strafforfølgning tilsiger dette. Det vil for eksempel være tilfældet, hvis anklagemyndigheden vurderer, at der kan blive behov for, at køberen af euforiserende stoffer kan afhøres som vidne i en straffesag mod sælgeren, og der med dette formål ikke skønnes at være tid til at afvente gennemførelsen af en bødesag mod køberen.

Advarsel vil endvidere f.eks. kunne meddeles, hvis anvendelse af en bødestraf vil medføre administrativt besvær, der ikke står i rimeligt forhold til sagens beskaffenhed. Dette vil for eksempel kunne være tilfældet i relation til udlændinge, der alene opholder sig her i landet som turister, og som ud over advarslen vil kunne udvises på grund af sagen.

Herudover kan sociale hensyn efter omstændighederne tale for anvendelse af advarsel, hvor brugen af et stof skønnes at være udslag af en stærk afhængighed.

Forslaget tilsigter ikke at ændre på de hidtil gældende bødesatser for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer. Efter Rigsadvokatens bøde-katalog straffes besiddelse af meget små mængder stof til eget forbrug med en bøde på minimum 300 kr. Rigsadvokaten er for tiden ved at foretage en generel revision af bøde-kataloget. I den forbindelse vil Rigsadvokaten som følge af den almindelige pris- og lønudvikling siden sidste revision af bøde-kataloget i 1991 foretage en regulering af bødetaksterne, således at minimumsbøden fremover bliver forhøjet. Dette vil tilsvarende gælde bøder, der meddeles efter lov om euforiserende stoffer.

Det bemærkes, at der i forbindelse med revisionen af bøde-kataloget også vil blive foretaget en forenkling og ændring af de vejledende retningslinjer for nedsættelse af bøder til personer med særlig lav indtægt svarende til den forenkling, der er foretaget på færdselslovens område.

Det er ikke hensigten med lovforslaget at ændre de almindelige regler i straffelovens § 88 om fastsættelse af straffen i tilfælde, hvor der også rejses tiltale for andre forhold. Der vil således fortsat i disse tilfælde skulle foretages en samlet vurdering og fastsættelse af straffen.

For så vidt angår indsatte i kriminalforsorgens institutioner forudsættes det, at også de – ud over en eventuel disciplinærstraf – tillige som udgangspunkt mindst straffes med bøde, såfremt de findes i besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer. I de sager, hvor der i dag rejses straffesag og udmåles en kortere fængselsstraf for besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer i fængsler mv., forudsættes den hidtidige praksis opretholdt. Det forudsættes samtidig, at strafniveauet for mindre besiddelser af hash, typisk besiddelse af op til 10 gram, som udgangspunkt skal være det samme for indsatte i fængsler og arresthuse mv. som for andre personer, dvs. normalt en bødestraf.

Der kan dog også i særlige tilfælde meddeles advarsel til indsatte, der findes i besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer, jf. de ovenfor nævnte retningslinjer. Advarsel til indsatte vil endvidere blandt andet kunne komme på tale, hvor det på baggrund af en konkret vurdering af den resterende strafs længde og den indsattes sociale forhold må antages, at den indsatte ikke vil kunne betale en bøde, og hvor en advarsel i øvrigt skønnes at være tilstrækkeligt.

Afgrænsningen mellem besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer til eget forbrug og besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer, der er bestemt til videresalg, må som hidtil afgøres efter en konkret vurdering i de enkelte sager. Justitsministeriet vil anmode Rigs-

advokaten om nærmere at vurdere, om der i forbindelse hermed er behov for yderligere retningslinjer for anklagemyndighedens vurdering af afgrænsningen mellem besiddelse til eget forbrug og besiddelse med henblik på videresalg til afløsning af de hidtil gældende retningslinjer, jf. pkt. 2.1.4.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 2.

2.3.2. Som det fremgår af Politimesterforeningens ecstasy-rapport, forekommer misbrug af ecstasy mv. navnlig i restaurations- eller festmiljøet, dvs. på diskoteker, restauranter, musikfestivaler mv. Handel med ulovlige euforiserende stoffer i miljøer, hvor unge færdes, øger risikoen for misbrugsproblemer blandt unge personer, der ellers kunne være velfungerende. Efter Justitsministeriets opfattelse er der med henblik på at sikre en bedre beskyttelse af de unge, der færdes i festmiljøerne, behov for strengere straffe ved udbredelse af ulovlige euforiserende stoffer sådanne steder.

Justitsministeriet foreslår på den baggrund, at der indføres en bestemmelse i lov om euforiserende stoffer, hvorefter det ved strafudmålingen skal betragtes som en betydeligt skærpende omstændighed, at der er tale om salg mv. på restaurationer, herunder diskoteker, eller ved koncerter eller musikfestivaler eller ved andre arrangementer, hvor det typisk er hovedsageligt børn eller unge mennesker, der deltager. Tilsvarende bør gælde de situationer, hvor personer på de nævnte steder uddeler gratis vareprøver for at få tilstedeværende til senere at købe narko eller andre ulovlige euforiserende stoffer.

Med ændringen tilsigtes en strafskærpselse, således at salg mv. på restaurationer, herunder diskoteker, eller ved koncerter eller musikfestivaler eller ved andre arrangementer, hvor det typisk er hovedsageligt børn eller unge mennesker, der deltager, altid medfører en fængselsstraf. Det betyder, at tilfælde, der i dag ville medføre en bødestraf, fremover skal straffes med en fængselsstraf. I forhold til de tilfælde, der i dag ville medføre en fængselsstraf, tilsigtes endvidere en strafskærpselse med 1/3 i forhold til den hidtil udmålte straf, når udbredelsen finder sted på de nævnte steder.

Strafskærpselsen vil skulle beregnes ud fra den samlede mængde ulovligt euforiserende stof, som den pågældende er i besiddelse af med henblik på videresalg. Det vil i den enkelte sag bero på rettens frie bevisbedømmelse, om en person, der på for eksempel et diskotek findes i besiddelse af en mindre mængde ulovligt stof beregnet til videresalg, og som ved politiets ransagning af den pågældendes bil eller bolig mv. findes i besiddelse af yderligere stof, tillige må anses for også at besidde denne yderligere mængde stof med henblik på videresalg på diskoteker mv. Der vil dog i

praksis i sådanne tilfælde ofte være en formodning herfor.

Til illustration af den tilsigtede skærpelse kan nævnes følgende konkrete eksempler fra retspraksis:

Eksempel 1:

A, der var ustraffet, blev dømt for på en cafe at have været i besiddelse af 3,57 gram heroin med henblik på videreoverdragelse. Straffen blev fastsat til fængsel i 60 dage. Med den tilsigtede strafsærpelse vil et lignende tilfælde som udgangspunkt udløse en straf på fængsel i 80 dage.

Eksempel 2:

B, der var ustraffet, blev dømt for på sin bopæl at have været i besiddelse af 65 ecstasytabletter med henblik på videresalg, ligesom han blev dømt for at have solgt 18 ecstasytabletter på et diskotek. Straffen blev fastsat til fængsel i 3 måneder. Med den tilsigtede strafsærpelse vil et lignende tilfælde som udgangspunkt udløse en straf på 4 måneder.

Begrebet »restaurationer« omfatter i overensstemmelse med definitionen i lov om restaurations- og hotelvirksomhed § 1 bl.a. restaurationer, cafeer, natklubber, barer og lignende steder. I lovteksten er det som eksempel nævnt, at begrebet restaurationer omfatter diskoteker, som i praksis vil være et af de centrale områder for skærpelsen.

Ved »koncerter« forstås enkeltstående, arrangerede musikalske optrædener, typisk mod betaling. Begrebet »musikfestivaler« omfatter arrangementer, hvor mange mennesker – ofte tilbagevendende – samles om flere musikalske optrædener.

Ved »andre arrangementer« forstås sammenkomster med en vis form for organisation. Arrangementet behøver ikke at have været nærmere tilrettelagt på forhånd, men det ligger i begrebet, at der i situationen ikke må være tale om en tilfældig sammenstimlen af personer. Ved vurderingen af, om der er tale om et arrangement, »hvor det typisk hovedsageligt er børn eller unge mennesker, der deltager«, skal der lægges vægt på arrangementets karakter. Det må vurderes, om deltagerkredsen ved arrangementer af den pågældende karakter typisk for hovedpartens vedkommende vil være børn og/eller unge mennesker. Det forudsættes, at der ved »unge mennesker« i lovens forstand forstås personer i alderen op til ca. 25 år. Det er således ikke afgørende, om hovedparten af deltagerne ved det konkrete arrangement er børn eller unge mennesker. Arrangementer omfattet af bestemmelsen vil dermed for eksempel være technofester og lignende

samt fester, der afholdes for elever, studerende mv. på universiteter, gymnasier, efterskoler eller ungdomsklubber. Det gælder, uanset om disse drives i statsligt, kommunalt, amtskommunalt eller privat regi eller som selvejende institutioner.

Den foreslåede nye bestemmelse skal finde anvendelse, uanset om der er tale om et enkelt eller flere tilfælde af salg. Bestemmelsen skal endvidere omfatte ikke blot gennemførte salg, men også besiddelse med henblik på salg.

Med den foreslåede nye bestemmelse tilsigtes en skærpelse af strafudmålingen i denne type sager således, at enhver form for videreoverdragelse eller besiddelse med henblik på videreoverdragelse på restaurationer, herunder diskoteker, eller ved koncerter eller festivaler eller ved andre arrangementer, hvor det typisk er hovedsageligt børn eller unge mennesker, der deltager, som udgangspunkt straffes med en fængselsstraf. Dømmen kan i overensstemmelse med hidtidig praksis gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste.

Det er ikke hensigten med dette lovforslag i øvrigt at ændre strafudmålingen for andre typer overtrædelser af lov om euforiserende stoffer eller straffelovens § 191, jf. dog pkt. 2.3.1.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 3.

2.3.3. Som det fremgår ovenfor, jf. pkt. 2.1.8, kan juridiske personer ikke straffes for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

Overtrædelse af lov om euforiserende stoffer vil i praksis oftest blive begået af fysiske personer. Strafansvar for juridiske personer kan imidlertid være relevant i forhold til visse typer af handlinger, der foretages af en juridisk person. For at sikre, at der i de situationer, hvor handlingen foretages af en juridisk person, kan pålægges den juridiske person et strafansvar, foreslås det, at der indføres en ny bestemmelse i lov om euforiserende stoffer, hvorefter der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

Det bemærkes, at der i EU er opnået politisk enighed om et udkast til rammeafgørelse om »fastsættelse af mindsteregler for, hvad der udgør kriminelle handlinger, og for straffene for ulovlig narkotikahandel«. En af bestemmelserne i dette udkast til rammeafgørelse indeholder et krav om strafansvar for juridiske personer for ulovlig narkotikahandel mv. Med den foreslåede nye bestemmelse om strafansvar for juridiske personer vil dette krav være opfyldt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 4.

3. *Rutinemæssig urinprøvekontrol af indsatte i Kriminalforsorgens institutioner*

3.1. *Gældende ret*

3.1.1. I henhold til § 60, stk. 2, i straffuldbyrdelsesloven, jf. lov nr. 432 af 31. maj 2000 om fuldbyrdelse af straf mv., kan der af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn træffes bestemmelse om en nærmere undersøgelse af den indsatte person (legemsundersøgelse), hvis der er bestemte grunde til at antage, at den indsatte er i uretmæssig besiddelse af effekter.

Undersøgelser, der indebærer afklædning, må kun undtagelsesvis foretages og overværes af personer af andet køn end den indsatte, medmindre der er tale om sundhedspersonale, jf. § 60, stk. 5. Legemsundersøgelser efter § 60, stk. 2, må kun foretages under medvirken af en læge, jf. § 60, stk. 6.

3.1.2. Afgivelse af urinprøve anvendes tillige efter en konkret vurdering som betingelse for opnåelse af et frihedsgode, f.eks. således at den indsatte over en periode skal afgive et antal negative urinprøver for at kunne få tilladelse til udgang.

Herudover fastsættes det ofte som et vilkår for en udgangstilladelse, at den indsatte afgiver urinprøve, jf. straffuldbyrdelseslovens § 48, stk. 2.

Afgivelse af urinprøve anvendes desuden som et tilbud til indsatte, der ønsker at undgå mistanke om misbrug af euforiserende stoffer, og det er en betingelse for ophold på kontrakts- og behandlingsafdelinger, at den indsatte accepterer, at der stikprøvevis skal afgives urinprøve.

Indsatte, der nægter at afgive urinprøve, kan ikke ikendes disciplinærstraf herfor. Hvis en indsat ikke kan afgive urinprøve, kan den pågældende udelukkes fra fællesskab, indtil urinprøve er afgivet, jf. § 63, stk. 1, nr. 2. Udelukkelse fra fællesskab kan dog højst udstrækkes til tre timer, jf. § 3 i bekendtgørelse nr. 673 af 9. juli 2003 om udelukkelse af indsatte fra fællesskab, herunder anbringelse i observationscelle m.v., i fængsler og arresthuse.

I ingen af de nævnte situationer kan den indsatte ikendes disciplinærstraf for at nægte at afgive urinprøve. Derimod vil nægtelse kunne få indflydelse på en indsats videre afsoningsforløb, f.eks. således at tilladelse til udgang afslås, eller en meddelt udgangstilladelse inddrages.

3.2. *Justitsministeriets overvejelser*

3.2.1. Som det fremgår ovenfor, jf. pkt. 3.1, er der ikke efter de gældende regler mulighed for at foretage stikprøvevis urinprøvekontrol hos indsatte i kriminalforsorgens institutioner, medmindre den indsatte har

accepteret dette som led i sit ophold på en kontrakts- eller behandlingsafdeling.

Undersøgelser foretaget af Kriminalforsorgen viser, at stofmisbrugere udgør en meget stor andel af de indsatte i kriminalforsorgens institutioner.

Misbrug af ulovlige euforiserende stoffer har en negativ indvirkning på det sociale klima i institutionerne og er medvirkende årsag til, at der forekommer vold og trusler mod personale og blandt indsatte. Endvidere påvirker misbrug af ulovlige euforiserende stoffer efter Kriminalforsorgens erfaringer de indsatte muligheder for resocialisering og for at gennemføre skolegang, arbejde mv.

For at imødegå den ulovlige indsmugling af, handel med og misbrug af euforiserende stoffer og andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, samt de uheldige følgevirkninger heraf er der efter Justitsministeriets opfattelse behov for en forstærket kontrol i kriminalforsorgens institutioner. Kriminalforsorgen vil derfor på dette område iværksætte en række tiltag – herunder øget brug af narkotikahunde, øget ydre sikring af visse institutioner, skærpede disciplinærreaktioner, udvidelse af behandlingstilbud til stofmisbrugere og øget anvendelse af urinprøver. Analyser af urinprøver er en velegnet og gennemprøvet metode til at påvise misbrug af ulovlige euforiserende stoffer mv.

Det foreslås derfor, at der i straffuldbyrdelseslovens kapitel 10 indføjes en ny bestemmelse, der giver institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, mulighed for at træffe bestemmelse om foretagelse af stikprøvevis urinprøvekontrol hos indsatte i kriminalforsorgens institutioner med henblik på at undersøge for eventuelt misbrug af ulovlige euforiserende stoffer og andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, f.eks. anabolske steroider mv.

En generel adgang til at foretage stikprøvekontrol uden krav om forudgående mistanke vil efter Justitsministeriets opfattelse give kriminalforsorgens institutioner muligheder for effektivt at gribe ind over for de indsatte indsmugling, handel og misbrug. Hermed vil vold og trusler mod personale og mellem indsatte samt andre ulovlige forhold, der er uforenelige med straffuldbyrdelsen, kunne reduceres. Samtidig vil stikprøvekontroller kunne give Kriminalforsorgen et overblik over misbrugets omfang og bidrage til at belyse omfanget af indsmuglingen af ulovlige euforiserende stoffer i institutionerne således, at det bliver muligt at målrette indsatsen mod de ulovlige aktiviteter.

Efter den foreslåede regel skal indsatte således kunne afkræves urinprøve, uden at der foreligger en kon-

kret mistanke om misbrug af ulovlige euforiserende stoffer mv.

Den foreslåede bestemmelse vil også kunne anvendes over for en større kreds af indsatte, f.eks. således at samtlige indsatte på en eller flere institutioner eller afdelinger pålægges at afgive urinprøve.

Henset til, at der er tale om en bestemmelse, der er målrettet mod misbrug af ulovlige euforiserende stoffer og andre ulovlige stoffer, og da bestemmelsen for så vidt angår mistankekravet adskiller sig fra § 60, stk. 2, finder Justitsministeriet det rigtigst, at den foreslåede regel indføjes som en ny § 60 a i straffuldbyrdsloven.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1 (§ 60 a, stk. 1).

3.2.1.1. Det at blive afkrævet en urinprøve må betragtes som et indgreb i privatlivet, der er omfattet af artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Ingen offentlig myndighed må gøre indgreb i udøvelsen af retten til privatliv, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder eller friheder, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, stk. 2.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 60 a er at forstærke kontrollen med ulovlig indsmugling af, handel med og misbrug af euforiserende stoffer mv. Denne forstærkede kontrolindsats sigter mod at undgå en række uheldige følgevirkninger af stofmisbrug mv., der er uforenelige med straffuldbyrdelsen, herunder en atmosfære præget af vold og trusler mod personale og blandt de indsatte. På den baggrund vil den foreslåede bestemmelse efter Justitsministeriets opfattelse være omfattet af de i artikel 8, stk. 2, anførte hensyn til forebyggelse af uro eller forbrydelse samt beskyttelse af andres rettigheder og friheder.

Adgangen til at afkræve urinprøver har udtrykkelig hjemmel i den foreslåede bestemmelse. Den foreslåede bestemmelse er materielt begrænset til urinprøvekontroller, der har til formål at undersøge for misbrug af euforiserende stoffer mv., og indgreb efter bestemmelsen skal være sagligt begrundede og foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader. Herudover indeholder bestemmelsen den formelle begrænsning, at afgørelse om gennemførelse af urinprøvekontrol alene kan træffes af institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil. Hermed er det sikret, at bestem-

melsen ikke anvendes vilkårligt. Indgrebet er efter Justitsministeriets opfattelse proportionalt i forhold til de ovennævnte hensyn, der ligger bag bestemmelsen. Det bemærkes i den forbindelse, at urinprøvekontrol må anses som et relativt begrænset indgreb.

3.2.2. Afgivelse af urinprøve bør i lighed med øvrige indgreb mod den indsatte være underlagt almindelige skånsomhedsprincipper. Det foreslås derfor, at § 60, stk. 4, tillige skal finde anvendelse på den foreslåede bestemmelse. Dette betyder blandt andet, at der ved afgivelsen af urinprøve ikke bør være andre indsatte til stede.

Det følger endvidere af almindelige forvaltningsretlige principper, at urinprøve alene kan afkræves, hvis dette er rimeligt begrundet i saglige hensyn.

Afgivelse af urinprøve forudsætter delvis afklædning. Efter Justitsministeriets opfattelse bør afgivelse af urinprøve derfor kun undtagelsesvis foretages eller overværes af personer af andet køn end den indsatte. Det foreslås derfor, at også § 60, stk. 5, skal finde anvendelse på den foreslåede bestemmelse.

Derimod synes afgivelse af urinprøve ikke at have en sådan indgribende karakter, at det er nødvendigt at stille krav om medvirken af en læge. Anvendelsesområdet for den nugældende § 60, stk. 6, bør derfor efter Justitsministeriets opfattelse ikke udvides til at omfatte afgivelse af urinprøve. Det bemærkes herved, at der ikke bliver tale om efter bestemmelsen i § 60 a at udtage urinprøve ved anvendelse af fysisk tvang (kateder), men at der alene er det tvangselement, at den indsatte kan ikendes disciplinærstraf, jf. nedenfor, hvis den pågældende nægter at afgive urinprøve.

Det foreslås, at de nærmere retningslinjer for gennemførelsen af rutinemæssig urinprøvekontrol fastsættes i administrative forskrifter. Dette svarer til den gældende ordning i medfør af § 60 i straffuldbyrdsloven om undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum, jf. § 60 a, stk. 3.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1 (§ 60 a, stk. 2 og 3).

3.2.3. Den foreslåede bestemmelse har til formål at styrke kontrollen med narko og andre ulovlige stoffer i kriminalforsorgens institutioner.

Hvis en indsat ikke kan afgive urinprøve, kan den pågældende efter de gældende regler udelukkes fra fællesskab, indtil urinprøve er afgivet, jf. § 63, stk. 1, nr. 2. Udelukkelse fra fællesskab kan dog højst udstrækkes til tre timer. Dette vil tilsvarende gælde urinprøver i medfør af den foreslåede bestemmelse.

Justitsministeriet finder under hensyntagen til formålet med den foreslåede bestemmelse, at der er behov for yderligere at sikre effekten af den foreslåede

nye kontrolmulighed ved, at kriminalforsorgens institutioner får mulighed for at pålægge sanktioner, hvis de indsatte nægter at medvirke til en urinprøvekontrol. I modsat fald vil bestemmelsen formentlig kun få begrænset effekt. Det bemærkes, at det i praksis vil blive sidestillet med en nægtelse, hvis en indsat, efter at den pågældende har været udelukket fra fællesskabet i 3 timer, ikke har afgivet en urinprøve.

Det foreslås derfor, at det i straffuldbyrdslovens § 67 om disciplinærstraf tilføjes, at nægtelse af afgivelse af urinprøve efter den foreslåede bestemmelse skal kunne medføre disciplinærstraf. Det foreslås endvidere, at der skabes hjemmel til at anvende straffcelle som disciplinærstraf for nægtelse af afgivelse af urinprøve. Formålet hermed er at sikre, at der kan anvendes den samme sanktion ved nægtelse af afgivelse af urinprøve, som den pågældende ville få ved afgivelse af en positiv urinprøve på baggrund af hvilken, der kan bevises indtagelse af ulovlige euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning. Det skal således ikke være muligt at undgå en disciplinærstraf i form af straffcelle ved at nægte at medvirke til afgivelse af en urinprøve.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 2 og 3 (§ 67, nr. 4, og § 68, stk. 2, nr. 3).

Det foreslås endvidere, at det udtrykkeligt af bestemmelsen i § 67 om disciplinærstraf fremgår, at indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, kan medføre disciplinærstraf.

Indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, er samtidig udtryk for, at den indsatte har overtrådt de regler, der gælder for institutionen. En klar konsekvens heraf bør derfor være, at den pågældende kan ikendes en disciplinærstraf. Der er også allerede efter den gældende straffuldbyrdslov mulighed for at anvende straffcelle over for indsatte, der har indtaget euforiserende stoffer eller andre ulovlige stoffer.

Det vil i den enkelte sag bero på en konkret vurdering af omstændighederne, om en indsat må anses for at have indtaget alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning. I praksis vil en positiv urinprøve almindeligvis være udtryk for, at den pågældende har indtaget euforiserende stoffer mv. Også andre faktorer såsom snøvlende tale, slingrende gang mv. kan indgå i den konkrete vurdering.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 2 (§ 67, nr. 5).

4. Begrænsning af tilsynsmyndighedens pligt til at udarbejde handleplaner

4.1. Gældende ret

4.1.1. I forbindelse med sit tilsynsarbejde med betinget dømte og prøveløsladte har Kriminalforsorgen to funktioner. Den ene funktion består i at udøve kontrol med den pågældendes adfærd i overensstemmelse med de vilkår, der er fastsat i den betingede dom eller ved prøveløsladelsen.

Den anden funktion består i at støtte og vejlede den prøveløsladte eller betinget dømte på en sådan måde, at den pågældende sættes i stand til at forbedre sine muligheder for at leve en kriminalitetsfri tilværelse. Der kan være tale om bistand med hensyn til beskæftigelsesmæssige, sociale og personlige forhold.

For så vidt angår den sidstnævnte funktion fremgår det således af straffuldbyrdslovens § 82, stk. 2, at tilsynsmyndigheden i samarbejde med den prøveløsladte og senest i forbindelse med tilsynets iværksættelse skal udarbejde en plan for tilsynsperioden og tiden derefter. Denne plan skal jævnligt sammenholdes med forholdene i tilsynsperioden og om nødvendigt søges tilpasset ændringer i disse forhold.

Det samme er tilfældet for så vidt angår betinget dømte, jf. straffuldbyrdslovens § 95, stk. 2.

I tilfælde, hvor en prøveløsladt eller betinget dømt har så gode sociale og personlige forhold, at der ikke er behov for bistand, vil den del af tilsynet, der vedrører støtte og vejledning, i praksis typisk være af begrænset omfang, hvorimod kontroldelen vil blive gennemført ubegrænset.

4.1.2. Af straffuldbyrdslovens § 31, stk. 2, fremgår, at institutionen i samarbejde med den indsatte snarest efter indsættelsen skal udarbejde en plan for strafudståelsen og tiden efter løsladelsen. Denne plan skal jævnligt sammenholdes med den indsatte forhold under strafudståelsen og om nødvendigt søges tilpasset ændringer i disse forhold.

Det er herved forudsat, at institutionen ved udarbejdelsen af denne handlingsplan for den indsatte inddrager tilsynsmyndigheden i planlægningen af tiden efter løsladelsen, hvis institutionen vurderer, at der skal fastsættes vilkår om tilsyn efter løsladelsen.

Forpligtelsen til at udarbejde handleplaner efter § 31, stk. 2, gælder i princippet for alle indsatte uanset strafflængde. Der er imidlertid i § 31, stk. 3, mulighed for at fastsætte regler, hvorved handleplansforpligtelsen begrænses i forhold til indsatte, der alene skal udstå en kortvarig straf. For denne gruppe indsatte vil både praktiske og ressourcemæssige hensyn tale for at begrænse handleplansforpligtelsen. Bemyndigelsen

er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 280 af 23. april 2003, hvorefter pligten som hovedregel ikke gælder indsatte, der udstår fængselsstraf på 4 måneder og derunder.

4.2. Justitsministeriets overvejelser

Som det fremgår ovenfor, jf. pkt. 4.1, har tilsynsmyndigheden efter de gældende regler en ubetinget pligt til at udarbejde handleplaner for alle betinget dømte og prøveløsladte, der er undergivet tilsyn.

Behovet for støtte og vejledning er imidlertid beskeden i forhold til en række prøveløsladte og betinget dømte, der har gode sociale og personlige forhold. Dette må for eksempel antages at være tilfældet inden for gruppen af personer, der for spirituskørsel er idømt en betinget dom med vilkår om struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling, og hvor behovet for social og personlig bistand tilgodeses i forbindelse med alkoholistbehandlingen. Også blandt gruppen af betinget dømte med vilkår om samfundstjeneste vil der være personer med gode sociale og personlige forhold, hvor behovet for støtte og vejledning er begrænset.

For så vidt angår prøveløsladte kan der tilsvarende tænkes tilfælde, hvor den prøveløsladtes forhold er så gode, at der på baggrund af en konkret vurdering ikke findes at være behov for støtte og vejledning, således at tilsynet primært vil have et kontrolmæssigt formål.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil det således i visse tilfælde være ubetænkeligt, at der ikke udarbejdes en plan for tilsynsperioden og tiden derefter.

Herudover vil en mulighed for at begrænse tilsynsmyndighedens pligt til at udarbejde handleplaner for visse prøveløsladte og betinget dømte sikre, at ressourcerne i videst muligt omfang anvendes over for de personer, der har det største behov for støtte og vejledning.

Det foreslås derfor, at der i § 82 i straffuldbyrdsloven indsættes et nyt stykke, der bemyndiger ju-

stitsministeren til at fastsætte regler, hvorved pligten til at udarbejde handleplaner for prøveløsladte kan begrænses, hvis den pågældende ikke skønnes at have behov for bistand med hensyn til beskæftigelsesmæssige, sociale og personlige forhold med henblik på at forbedre mulighederne for at leve en kriminalitetsfri tilværelse.

Det foreslås endvidere, at der i straffuldbyrdslovens § 95 indsættes en tilsvarende bemyndigelsesbestemmelse for så vidt angår betinget dømte.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4 og 5 (§ 82, stk. 3 og § 95, stk. 3).

5. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser mv.

De foreslåede strafsikringer vedrørende videreoverdragelse eller besiddelse med henblik på videreoverdragelse af euforiserende stoffer i fest- og restaurationsmiljøet vil medføre en vis forøgelse af strafmassen og vil således medføre et øget behov for pladser i kriminalforsorgens institutioner. Det forventede behov for yderligere fængselspladser som følge af strafsikringerne vil være på i størrelsesordenen 5 pladser på årsbasis. De fængselspladser, som er nødvendige til at håndtere den øgede strafmasse, vil blive etableret som led i opfølgningen på finanslovsaftalerne for 2004.

Forslaget om, at det bliver muligt at anvende straffcelle som disciplinærstraf, hvis den indsatte nægter af afgive urinprøve, vil medføre et øget behov for straffceller i fængslerne. Som led i finanslovsaftalerne for 2004 bliver der i fængslerne etableret 25 straffceller, som bl.a. vil gøre det muligt at håndtere det øgede behov herfor som følge af dette lovforslag.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunerne.

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser og indeholder ikke EU-retlige aspekter.

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen af betydning	Udgifter til i størrelsesordenen 5 fængselspladser samt et antal straffceller
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen EU-retlige aspekter	

6. Hørte myndigheder m.v.

Lovforslaget har været sendt til høring hos:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for retten i Århus, Præsidenten for retten i Odense, Præsidenten for retten i Ålborg, Præsidenten for retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Advokatrådet, Institut for Menneskerettigheder, Dansk Retspolitisk Forening, Foreningen af Fængselsinspektører mv, Dansk Fængselsforbund, Kriminalforsorgsforeningen, HK-Landsklubben for Kriminalforsorgen, Dansk Socialrådgiverforening og samtlige fængsler og arresthuse.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I bilaget til lovforslaget er de foreslåede bestemmelser sammenholdt med de gældende regler.

Til § 1

Til nr. 1 (§ 3, stk. 1, 1. pkt.)

Ved forslaget udgår hæfte af § 3, stk. 1, 1. pkt., så strafferammen herefter er bøde eller fængsel indtil 2 år. Ændringen er en følge af afskaffelsen af hæftestraffen ved lov nr. 433 af 31. maj 2000.

Til nr. 2 (§ 3, stk. 1, 2. pkt.)

Ved forslaget fastslås det, at overtrædelser af lov om euforiserende stoffer i almindelighed ikke kan afgøres med en advarsel. Ved advarsel forstås såvel advarsler meddelt af politiet eller anklagemyndigheden som advarsler tildelt i henhold til retsplejelovens § 937.

Lovforslaget medfører således også, at anklagemyndigheden vil skulle ændre den almindelige tiltalepraksis, der fremgår af Rigsadvokatens cirkulære nr. 144 af 15. juli 1969 om forfølgningen af sager vedrørende overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer og Rigsadvokatens cirkulæreskrivelse nr. 43/71 af 16. august 1971.

Det forudsættes således, at de forhold vedrørende besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer, der efter hidtidig praksis har været sanktioneret med advarsel, fremover som udgangspunkt straffes med bøde. Det forudsættes endvidere, at bødestrafen for besiddelse af euforiserende stoffer udmåles i overensstemmelse med de gældende bødetakster således, at f.eks. besiddelse af under 10 gram hash til eget forbrug i 1. gangs-

tilfælde som udgangspunkt straffes med en bøde på 300 kr. Det bemærkes dog, at mindstebøden forventes forhøjet i forbindelse med en revision af Rigsadvokatens bødekatolog fra 1991.

I særlige situationer vil advarsel dog kunne anvendes, såfremt dette efter omstændighederne forekommer formålstjenligt. Dette vil navnlig kunne være tilfældet, såfremt hensynet til en effektiv strafforfølgning eller administrative hensyn tilsiger dette. Herudover vil sociale hensyn i visse tilfælde kunne begrunde anvendelse af advarsel. Der henvises herom til pkt. 2.3.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 3 (§ 3, stk. 2)

Ved den foreslåede tilføjelse til § 3, stk. 2, i lov om euforiserende stoffer tilsigtes en generel skærpelse af strafudmålingen for handel med euforiserende stoffer, der finder sted på restaurationer, herunder diskoteker, eller ved koncerter eller musikfestivaler eller ved andre arrangementer, hvor det typisk er hovedsageligt børn eller unge mennesker, der deltager.

Det forudsættes således, at handel med euforiserende stoffer, der finder sted på disse steder, fremover i alle tilfælde straffes med fængsel. Der skal som udgangspunkt udmåles en ubetinget fængselsstraf, men dommen kan i overensstemmelse med hidtidig praksis gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste.

Om begreberne restaurationer mv. og andre arrangementer, hvor det typisk er hovedsageligt børn eller unge mennesker, der deltager, henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.3.2.

Den foreslåede straffeskærpelse skal gælde ved salg af alle former for ulovlige euforiserende stoffer, dvs. både særligt farlige eller skadelige stoffer såsom heroin, kokain, LSD, amfetamin og ecstasy, og andre stoffer såsom hash.

Bestemmelsen skal omfatte ikke blot tilfælde af gennemførte salg, men også besiddelse med henblik på salg, jf. herved straffelovens § 21. Det beror på en konkret bevismæssig vurdering, hvorvidt det kan lægges til grund, at euforiserende stoffer besiddes med henblik på salg. Begrebet salg omfatter i denne sammenhæng ikke alene overdragelse mod kontant betaling, men også bytte af narkotika mv. med varer eller tjenesteydelser.

Den foreslåede tilføjelse til § 3, stk. 2, supplerer de strafudmålingsfaktorer, som allerede fremgår af den nugældende bestemmelse. Det forudsættes således, at straffen for gentagne tilfælde af salg af et særligt farligt eller skadeligt stof, der finder sted på restaurationer, herunder diskoteker, eller ved koncerter eller musikfestivaler eller ved andre arrangementer, hvor det

F. t. l. vedr. euforiserende stoffer og straffuldbyrdsloven

typisk er hovedsageligt børn eller unge mennesker, der deltager, fremover udmåles under hensyntagen til alle skærpende omstændigheder, der er nævnt i § 3, stk. 2. Det betyder, at der i forhold til de strafniveauer, som blev forudsat i forbindelse med strafskærpelsen i 1996, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.6., skal ske en yderligere skærpelse med 1/3, hvis salget finder sted på disse steder.

Der er tale om en bestemmelse målrettet mod salg af ulovlige euforiserende stoffer på disse steder. Der tilsigtes derfor ingen ændring af sanktionsvalget for så vidt angår andre overtrædelser af lov om euforiserende stoffer eller straffelovens § 191, jf. dog skærpelsen af straffen for besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer i lovforslagets § 1, nr. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 4 (§ 4)

Bestemmelsen giver hjemmel til at idømme selskaber m.v. (juridiske personer) bødestraf for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer i henhold til reglerne i straffelovens kapitel 5.

*Til § 2**Til nr. 1 (§ 60 a)*

Med den foreslåede bestemmelse gives der i *stk. 1* mulighed for at foretage stikprøvevis urinprøvekontrol hos indsatte i kriminalforsorgens institutioner med henblik på at undersøge for eventuelt misbrug af euforiserende stoffer og andre stoffer, som er forbudt efter den almindelige lovgivning, f.eks. anabolske steroider. Indsatte vil således på tilfældige tidspunkter og steder kunne afkræves urinprøver med det formål at kontrollere, om de indsatte misbruger euforiserende stoffer og andre ulovlige stoffer.

Iværksættelse af urinprøvekontrol efter den foreslåede bestemmelse forudsætter ikke, at der kan påvises en konkret mistanke mod den indsatte om misbrug af euforiserende stoffer mv. Urinprøve kan herefter afkræves indsatte rutinemæssigt og stikprøvevis, når dette findes hensigtsmæssigt og ud fra en saglig vurdering, herunder navnlig ud fra præventive hensyn. Det er ikke en betingelse, at det konkret kan påvises, at kontrollen er afgørende for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages.

Den foreslåede bestemmelse vil kunne anvendes over for såvel en større personkreds, f.eks. en eller flere institutioner eller afdelinger, som over for enkelte indsatte.

Bestemmelse om gennemførelse af urinprøvekontrol kan alene træffes af institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil.

I *stk. 2* angives det, at bestemmelserne i § 60, stk. 4 og 5, også finder anvendelse på indgreb efter den foreslåede bestemmelse.

Heraf følger, at indgrebet skal foretages så skånsonst, som omstændighederne tillader. Dette indebærer blandt andet, at der ved afgivelsen af urinprøve ikke bør være andre indsatte til stede.

Det forudsættes i øvrigt, at indgreb efter den foreslåede bestemmelse i § 60 a alene finder sted, såfremt indgrebet er begrundet i saglige hensyn.

Såfremt afgivelsen af urinprøve forudsætter hel eller delvis afklædning af den indsatte, må indgrebet kun undtagelsesvis foretages eller overværes af andre end personer af samme køn som den indsatte eller sundhedspersonale.

Stk. 3 giver justitsministeren hjemmel til at udstede nærmere retningslinjer for gennemførelse af rutinemæssig urinprøvekontrol. Bestemmelsen svarer til den tilsvarende hjemmel i § 60, stk. 9, om undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum. Der er med hjemmel i § 60, stk. 9, ved bekendtgørelse nr. 380 af 17. maj 2001 og vejledning nr. 85 af 16. maj 2001 fastsat nærmere regler herom.

Der henvises til pkt. 3.2.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 2 (§ 67, nr. 4 og 5)

De foreslåede bestemmelser giver hjemmel til at ikende en indsat disciplinærstraf, hvis den pågældende nægter at afgive urinprøve efter den foreslåede § 60 a, eller hvis den indsatte har indtaget alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning.

Til nr. 3 (§ 68, stk. 2, nr. 3)

Den foreslåede bestemmelse giver hjemmel til at anvende straffecelle som disciplinær reaktion over for indsatte, der nægter at afgive urinprøve.

Efter gældende ret er der bl.a. mulighed for at anvende straffecelle i tilfælde, hvor den indsatte har indtaget ulovlige euforiserende stoffer. I praksis ikendes straffecelle i disse tilfælde ved gentagne overtrædelser. Med den foreslåede hjemmel sikres det, at en indsat ikke for at undgå en disciplinærstraf i form af straffecelle kan nægte at medvirke til afgivelse af urinprøve.

Til nr. 4 (§ 82, stk. 3)

Den foreslåede bestemmelse giver justitsministeren hjemmel til at udstede nærmere retningslinjer om begrænsning af pligten til at udarbejde handleplaner ef-

ter § 82, stk. 2, for prøveløsladte, der ikke skønnes at have behov for bistand med hensyn til beskæftigelsesmæssige, sociale og personlige forhold med henblik på at forbedre mulighederne for at leve en kriminalitetsfri tilværelse.

Der henvises til pkt. 4.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 5 (§ 95, stk. 3)

Den foreslåede bestemmelse giver justitsministeren hjemmel til at udstede nærmere retningslinjer om begrænsning af pligten til at udarbejde handleplaner efter § 95, stk. 2, for betinget dømte, der ikke skønnes at have behov for bistand med hensyn til beskæftigelsesmæssige, sociale og personlige forhold med henblik på at forbedre mulighederne for at leve en kriminalitetsfri tilværelse.

Der henvises til pkt. 4.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2004.

I overensstemmelse med almindelige principper, jf. herved straffelovens § 3, finder loven alene anvendelse på lovovertrædelser, der begås efter lovens ikrafttræden.

Til § 4

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale gyldighedsområde.

Den indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Ændringerne af lov om euforiserende stoffer kan dog sættes i kraft for Færøerne og Grønland ved kongelig anordning. Endvidere kan ændringen af lov om fuldbyrdelse af straf mv. sættes i kraft for Færøerne ved kongelig anordning. Da lov om fuldbyrdelse af straf mv. ikke gælder for Grønland, indeholder loven ikke en tilsvarende hjemmel til at sætte loven i kraft for Grønland.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 3. Overtrædelse af denne lov eller de i medfør af den udfærdigede forskrifter straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år. På samme måde straffes den, der ved meddelelse af urigtige eller vildledende oplysninger eller ved svigagtig fortielse opnår eller søger at opnå tilladelse i henhold til loven eller forskrifterne, eller som handler i strid med vilkår for en given tilladelse. På samme måde straffes endvidere den, der ved henvendelse om en recept eller rekvisition på et af de i § 2 eller § 2 a, jf. § 2, omhandlede stoffer eller om anden ordination af stoffet giver urigtig skriftlig oplysning om sit navn, sin bopæl eller sin stilling.

Stk. 2. Ved straffens udmåling skal det betragtes som en betydeligt skærpene omstændighed, at der er tale om gentagne tilfælde af salg af et særlig farligt eller skadeligt stof.

Stk. 3. Med samme straf som anført i stk. 1 straffes den, som forsætligt modtager eller skaffer sig eller andre del i en vinding, der er erhvervet ved en af stk. 1, 1. pkt., omfattet overtrædelse, samt den, som ved opbevaring, transport, hjælp til afhændelse eller på lignende måde forsætligt virker til at sikre en anden udbyttet af en sådan overtrædelse.

Lovforslaget

§ 1

I lov om euforiserende stoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 391 af 21. juli 1969, som ændret ved lov nr. 296 af 9. juni 1971, lov nr. 160 af 28. april 1982 og lov nr. 1054 af 11. december 1996, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, *stk. 1, 1. pkt.*, udgår », hæfte«.

2. I § 3, *stk. 1*, indsættes som 2. pkt.:

»Advarsel kan i almindelighed ikke meddeles.«

3. § 3, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Ved straffens udmåling skal det betragtes som en betydeligt skærpene omstændighed, at der er tale om

- a) gentagne tilfælde af salg af et særlig farligt eller skadeligt stof, eller
- b) salg eller vederlagsfri overdragelse med henblik på senere salg af de i §§ 1 og 2 omhandlede stoffer på restaurationer, herunder diskoteker, eller ved koncerter eller musikfestivaler. Tilsvarende gælder ved andre arrangementer, hvor det typisk er hovedsageligt børn eller unge mennesker, der deltager.«

Gældende formulering

§ 67. En indsat kan af institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, ikendes disciplinærstraf

- 1) ved overtrædelse af § 32,
- 2) ved udeblivelse, undvigelse eller forsøg herpå,
- 3) ved tilsidesættelse af beskæftigelsespligten efter § 38, stk. 1,
- 4) ved overtrædelse af straffelovgivningen, når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden eller sikkerhed i institutionen,
- 5) ved overtrædelse af regler fastsat af justitsministeren, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf, og
- 6) ved overtrædelse af regler fastsat af institutionens leder, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf.

Lovforslaget

4. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.«

§ 2

I straffuldbyrdsloven, jf. lov nr. 432 af 31. maj 2000 om fuldbyrdelse af straf m.v., foretages følgende ændringer:

1. Efter § 60 indsættes:

»§ 60 a. Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan træffe bestemmelse om, at en indsat skal afgive urinprøve med henblik på at undersøge for eventuel indtagelse af euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning.

Stk. 2. § 60, stk. 4 og 5, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af urinprøvekontrol.«

2. I § 67 indsættes efter nr. 3:

- »4) ved nægtelse af afgivelse af urinprøve efter § 60 a,
- 5) ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning.«

Nr. 4-6 bliver herefter nr. 6-8.

Gældende formulering

§ 68. Som disciplinærstraf kan anvendes advarsel, bøde og straffecelle.

Stk. 2. Straffecelle kan dog kun anvendes for følgende forhold eller forsøg herpå:

- 1) Udeblivelse eller undvigelse,
- 2) indsmugling, besiddelse eller indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning,
- 3) indsmugling eller besiddelse af våben og andre personfarlige genstande,
- 4) vold eller trusler om vold mod medindsatte, personale eller andre i institutionen,
- 5) groft hærværk og
- 6) andre grove eller oftere gentagne forseelser.

Stk. 3. Disciplinærstraf i form af bøde og straffecelle kan ikendes i forening.

Stk. 4. Fuldbyrdsen af disciplinærstraf kan helt eller delvis undlades på betingelse af, at den indsatte i en bestemt periode ikke begår strafbart forhold eller en ny disciplinærforseelse.

§ 82. Tilsynsmyndigheden skal vejlede den prøveløsladte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og eventuelle særvilkår indebærer, herunder om virkninger af vilkårsovertrædelse.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden skal endvidere i samarbejde med den prøveløsladte og senest i forbindelse med tilsynets iværksættelse udarbejde en plan for tilsynsperioden og tiden derefter. Denne plan skal jævnligt sammenholdes med forholdene i tilsynsperioden og om nødvendigt søges tilpasset ændringer i disse forhold.

Lovforslaget

3. I § 68, stk. 2, indsættes efter nr. 2:

»3) nægtelse af afgivelse af urinprøve efter § 60 a,«

Nr. 3-6 bliver herefter nr. 4-7.

4. I § 82 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler, hvorved bestemmelsen i stk. 2 kan begrænses i forhold til prøveløsladte, der ikke skønnes at have behov for bistand med hensyn til den pågældendes beskæftigelsesmæssige, sociale og personlige forhold med henblik på at forbedre den pågældendes muligheder for at leve en kriminalitetsfri tilværelse.«

Gældende formulering

§ 95. Tilsynsmyndigheden skal vejlede den betinget dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og eventuelle særvilkår indebærer, herunder om virkninger af vilkårsovertrædelse.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden skal endvidere i samarbejde med den dømte og snarest efter tilsynets iværksættelse udarbejde en plan for tilsynsperioden og tiden derefter. Denne plan skal jævnligt sammenholdes med forholdene i tilsynsperioden og om nødvendigt søges tilpasset ændringer i disse forhold.

Lovforslaget

5. I § 95 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Justitsministeren kan fastsætte regler, hvorved bestemmelsen i stk. 2 kan begrænses i forhold til betinget dømte, der ikke skønnes at have behov for bistand med hensyn til den pågældendes beskæftigelsesmæssige, sociale og personlige forhold med henblik på at forbedre den pågældendes muligheder for at leve en kriminalitetsfri tilværelse.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2004.

§ 4

Lovens § 1 gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft helt eller delvis for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 2. Lovens § 2 gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft helt eller delvis for Færøerne med de ændringer, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Til lovforslag nr. L 175. Skriftlig fremsættelse (26. februar 2004)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om euforiserende stoffer og straffuldbyrdelsesloven (Skærpet indsats mod narko mv.)

(Lovforslag nr. L 175).

Dette lovforslag fremsættes som led i regeringens samlede indsats for at bekæmpe og forebygge stofmisbrug mv., ikke mindst i fængslerne og blandt unge, der færdes i restaurations- og festmiljøerne.

Et hovedelement i lovforslaget er en skærpet retshåndhævelse ved besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer. Hermed sendes et stærkere signal om, at lovgivningen skal respekteres, og at enhver besiddelse af disse stoffer har strafretlige konsekvenser.

Lovforslaget indebærer således, at besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer i almindelighed mindst skal straffes med bøde også i første gangstilfælde mv., hvor det hidtil normalt kun har medført en advarsel.

Advarsel vil efter forslaget alene kunne anvendes i visse særlige tilfælde, hvor det på grundlag af en konkret vurdering er mest formålstjenligt at anvende denne sanktionsform.

Et andet hovedelement i lovforslaget er en væsentlig skærpelse af straffen for salg af ulovlige euforiserende stoffer i restaurations- og festmiljøer. Formålet hermed er at give navnlig de unge, der færdes i disse miljøer, en bedre beskyttelse.

Det foreslås, at det ved strafudmålingen skal betragtes som en betydeligt skærpende omstændighed, at der er tale om salg og besiddelse med henblik på salg af euforiserende stoffer på restaurationer, herunder diskoteker, eller ved koncerter eller musikfestivaler. Det samme gælder ved andre arrangementer, der typisk er karakteriseret ved, at hovedparten af deltagerne typisk er børn og unge. Strafskærpelsen omfatter også vederlagsfri overdragelse af ulovlige euforise-

rende stoffer (uddeling af vareprøver) på de nævnte steder med henblik på senere salg.

Med ændringen tilsigtes, at salg mv. på de nævnte steder skal medføre, at der idømmes en fængselsstraf. Det betyder, at forhold, som i dag medfører bødestraf, fremover i stedet skal medføre fængselsstraf, og det tilsigtes samtidig, at straffen for forhold, der allerede i dag ville medføre en fængselsstraf, forhøjes med 1/3 i forhold til det nuværende udmålingsniveau.

Et andet væsentligt formål med lovforslaget er at styrke indsatsen mod indsmugling af, handel med og brug af narkotika og andre ulovlige stoffer i kriminalforsorgens institutioner. Det foreslås således, at der indføres adgang til stikprøvevis at foretage urinprøvekontroller af indsatte i kriminalforsorgens institutioner med henblik på at undersøge for et eventuelt misbrug af euforiserende stoffer og andre ulovlige stoffer, herunder anabolske steroider.

Hvis en indsat har indtaget euforiserende stoffer eller andre ulovlige stoffer eller nægter at medvirke til en urinprøvekontrol, vil den pågældende efter lovforslaget kunne pålægges en disciplinærstraf i form af f.eks. bøde eller strafcelle.

Lovforslaget indeholder herudover en bemyndigelse til justitsministeren til at fastsætte regler, hvorved pligten til at udarbejde handleplaner for betinget dømte og prøveløsladte kan begrænses, hvis den pågældende er socialt velfungerende. Formålet hermed er at sikre, at kriminalforsorgens ressourcer udnyttes bedre, således at indsatsen med handleplaner mv. koncentrerer sig om dem, der har reelt behov herfor.

Det foreslås endelig at indføre hjemmel i lov om euforiserende stoffer til at straffe juridiske personer for overtrædelse af denne lov.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg herved anbefale forslaget til Det Høje Tings velvillige behandling.